

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра статистики

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 051 «Економіка»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Статистика бізнесу»

на тему: « **Оцінювання рівня життя населення України за регіонами**»

Виконавець:

студент VI курсу обліково-економічного
факультету

Чумаченко Н.В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

Науковий керівник:

Доцент, к.е.н.

Вітковська К.В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

ОДЕСА – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Дослідження рівня та якості життя населення в Україні є актуальними в умовах сьогодення, так як наша держава переживає складний період соціально-політичного та економічного розвитку, воєнний конфлікт на Сході, який поглиблює кризу в країні та збільшує соціальне розшарування суспільства, що призвело до різкого незадоволення населення своїм рівнем життя. Саме тому проблематика визначення базових критеріїв рівня та якості життя, створення системи відповідних показників та обґрунтування практичних шляхів їх покращення не втрачають актуальності. Вагомого значення набуває постійне удосконалення системи оцінювання якості життя населення, науково-методичних підходів до побудови адекватної соціальної політики в умовах викликів сьогодення, пошук шляхів підвищення рівня та якості життя.

Метою дослідження є аналіз теоретичних та практичних аспектів статистичного оцінювання рівня життя населення, та оцінювання сучасного стану та визначення основних напрямків поліпшення добробуту населення України.

Завдання дослідження:

1. Розглянути поняття категорії «рівень та якість життя населення» в сучасній науці;
2. Обґрунтувати методичні підходи до оцінки рівня та якості життя населення;
3. Розглянути сучасні категорії рівня життя населення;
4. Оцінити рівень життя населення України за допомогою економіко-статистичних показників;
5. Проаналізувати диференціацію регіонів України за рівнем життя населення;
6. Оцінити вплив найбільш важливих чинників на рівень життя населення за допомогою кореляційно-регресійного аналізу;
7. Виявити тенденцію, що характеризує рівень та якість життя населення України;
8. Визначити напрями поліпшення рівня життя населення України в умовах сучасності.

Об'єкт дослідження - рівень життя населення.

Предметом дослідження є кількісно-якісна характеристика рівня життя населення та його статистичне оцінювання.

Методи дослідження: у процесі дослідження були використані загальнонаукові прийоми та методи наукового пізнання. Серед них метод групування, порівняння та узагальнення економічних показників для дослідження тенденцій і закономірностей рівня життя населення; метод системної оцінки для з'ясування базових теоретичних аспектів рівня життя; метод теоретичного узагальнення і порівняння для розкриття ролі якості життя населення в економіці країни, кореляційно-регресійний метод оцінювання.

Інформаційною базою дослідження є офіційні статистичні дані державної служби статистики України, публікації Організації Об'єднаних Націй, роботи вітчизняних і зарубіжних вчених, періодичні наукові видання, інтернет-ресурси.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (37 найменувань) та 6-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 84 сторінок. Основний зміст викладено на 71 сторінках. Робота містить 9 таблиць, 14 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: *Рівень життя населення в умовах сучасності* [Текст] / Чумаченко Н.В., Вітковська К.В. // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 6. Частина I – Одеса, ОНЕУ. – 2019. – С. 57 – 65.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТАТИСТИЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЖИТТЯ**» розглянуто поняття рівень та якість життя населення, та проаналізовано їх відмінності. Досліджено основні критерії рівня життя населення та індикатори якості життя.

У другому розділі «**СТАТИСТИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ**» розглянуто основні показники рівня життя, як на загальнодержавному рівні, так і на регіональному рівнях. Оцінена методика розрахунку індексу людського розвитку та інтегральний регіональний індекс людського розвитку. Проведена оцінка рівня життя населення за допомогою статистичних методів. Досліджено основні показники рівня життя населення України на регіональному рівні.

У третьому розділі «**МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ**» розглянуто метод кореляційно-регресійного аналізу впливу

факторів на розвиток соціально-економічних явищ. На основі даного методу оцінено вплив найбільш важливих факторів на рівень життя населення. Запропоновано шляхи підвищення рівня життя населення України.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. У роботі були розглянуті теоретичні основи статистичної оцінки рівня життя населення. Були визначені фактори які впливають на рівень життя населення в Україні. Проаналізовано методики оцінки рівня життя населення світову та українську. Були визначені причини, низького рівня життя населення:

- низький рівень соціальних стандартів та гарантій, а саме, занижений розмір прожиткового мінімуму, відтак і мінімальної заробітної плати, розмірів соціальної допомоги);
- заборгованість із виплат заробітної плати;
- високий рівень безробіття серед молоді та ін.

2. У роботі пропонується та реалізується алгоритм проведення кореляційно-регресійного аналізу, що дозволило виявити найсуттєвіші фактори, які впливають на рівень життя населення. Побудувавши модель та оцінивши вплив факторів на рівень життя населення в Україні, слід відмітити, що найбільше на нього впливає два фактори, а саме рівень урбанізації та частка домогосподарств з дітьми. Соціальна нерівність та низький рівень життя населення має значні негативні наслідки, серед яких одним із головних є зниження людського потенціалу країни, особливо в сфері освіти та охорони здоров'я. Така ситуація не лише негативно позначається на поточній соціально-економічній ситуації, а є перешкодою для подальшого національного розвитку. Тому подолання соціальної нерівності є однією з найголовніших цілей для сучасної України, від досягнення якої значною мірою залежить успішність її подальшого соціально-економічного розвитку.

АНОТАЦІЯ

Чумаченко Н.В. «Оцінювання рівня життя населення України за регіонами».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «051 Економіка» за магістерською програмою професійного спрямування «Статистика бізнесу».

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні і практичні аспекти статистичної оцінки рівня життя населення. У випускній роботі охарактеризовані сучасні концепції та підходи до статистичної оцінки рівня життя населення. Обґрунтовано необхідність оцінки кількісних та якісних показників рівня життя в цілому по Україні та за регіонами. У роботі проведено аналіз основних

показників рівня життя населення України, зокрема досліджено динаміку індексу людського розвитку та інтегрального регіонального індексу людського розвитку.

Проведений кореляційно-регресійний аналіз регіонів України дозволив виділити основні фактори, що впливають на рівень життя населення України в цілому та окремих регіонів.

Запропоновано шляхи підвищення рівня життя Українців.

***Ключові слова:** якість життя, рівень життя населення, рівень бідності, регіональний інтегральний індекс людського розвитку.*

ANNOTATION

Chumachenko NV "Estimation of the standard of living of the population of Ukraine by regions".

Qualification work for the Master's degree in specialty "051 Economics" under the Master's program of professional for the direction "Business Statistics".

Odessa National Economic University. - Odessa, 2019.

The theoretical and practical aspects of statistical estimation of the standard of living of the population are considered in the work. The final work describes modern concepts and approaches to the statistical assessment of the standard of living of the population. The necessity of estimation of quantitative and qualitative indicators of the standard of living in Ukraine and regions is substantiated. The paper analyzes the main ones indicators of the standard of living of the Ukrainian population, in particular, the dynamics of the human development index and the integrated regional human development index have been investigated.

The correlation-regression analysis of the regions of Ukraine made it possible to identify the main factors affecting the living standards of the population of Ukraine as a whole and of individual regions.

Ways to raise the standard of living of Ukrainians are suggested.

***Key words:** quality of life, standard of living, poverty, regional integral index of human development.*